

Četvrtak, 3. mart 2005.

Svedoci Ramiz Qeriqi i Shukri Buja

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.49 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Čini se da nas je vreme porazilo jutros. Želeo bih da spomenem, pre nego što dam reč gospodinu Whitingu, da sam sinoć kada smo završili sa radom malo požurio kada sam rekao da nećemo moći da radimo u petak zbog Plenarne sednice. Izgleda da ta Plenarna sednica počinje sredinom dana, tako da ćemo moći da zasedamo negde do podne u petak 11. marta. Tako da ćemo moći donekle da iskoristimo taj dan. Vidim da je strana na kojoj sedi Odbrana gotovo kompletna.

ADVOKAT MANSFIELD: Moram da kažem da sam zaista zahvalan svima, časni Sude, a isto tako i mogu da kažem da je gospodin Whiting izašao u susret problemima koje sam imao, jer to je bio vrlo važan put. Tako da se svima puno zahvaljujem.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting, vi ste želeli nešto da kažete?

TUŽILAC WHITING: Hvala, časni Sude. Bila je stvar koju sam juče pokrenuo a diskutovao sam sa zastupnicima Odbrane o tim pitanjima, pa je tu potrebno neko razjašnjenje. Na početku zasedanja vezano za zahtev koji je podneo gospodin Topolski, ja sam izložio da Tužilaštvo nije reklo ovom svedoku, gospodinu Qeriqiju, ništa o promeni statusa i da mu nije rečeno da više nije osumnjičen. To je bilo tačno kad sam to juče rekao i sa našeg stanovišta to je i danas tačno. Ja sam to ponovo proverio kako bih bio apsolutno siguran. A sa našeg stanovišta nije takvog predočavanja bilo ovom svedoku. Nije mu rečeno da on nije osumnjičen. Kako bi sve u zapisniku bilo jasno i kompletno, trebalo bi da kažem da je istražilac koga je svedok spomenuo, gospodin Lehtinen, Ole Lehtinen, imao značajne rasprave sa ovim svedokom o tome da dođe ovamo i svedoči na ovom suđenju kao svedok. Kad je započelo suđenje, on je kontaktirao s njim o tome da dođe i o tome da će mu biti potrebna *subpoena*. Gospodin Lehtinen je bio tamo kad mu je uručena *subpoena* da dođe da svedoči kao svedok i on je bio uključen u aranžmane da dođe ovamo i da svedoči kao svedok. To je tačno. Međutim, njemu ni gospodin Lehtinen ili koliko ja znam a vrlo sam pažljivo proverio, niko iz Tužilaštva nije rekao da on više nije osumnjičeni i mislim da je važno da to bude jasno za zapisnik.

SUDIJA PARKER: Samo... da, izvolite gospodine Topolski...

ADVOKAT TOPOLSKI: Oprostite što sam vas prekinuo, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Ja sam želeo da kažem nešto ali mudrost mi je rekla da sačekam dok vi kažete. A mudrost se kod mene retko javlja.

ADVOKAT TOPOLSKI: Naravno, časni Sude, da mi prihvatamo ono što je rekao gospodin Whiting i nema nikakve sumnje da to sasvim sigurno verno odražava ono što mu je rečeno. Međutim to je pitanje od potencijalno određenog značaja. I ja jednostavno kažem ovo: da ćemo mi očekivati i da ćemo se nadati da će se u određeno vreme gospodin Lehtinen javiti za dalje unakrsno ispitivanje u vezi ovoga i naravno, u vezi drugih pitanja koja su bila pokrenuta i bez sumnje će biti pokrenuta vezana za vođenje istrage. Mogu li sada dok stojim da još zamolim da mi oprostite i dozvolite mi da odem. Ima jedno pitanje koje je trebalo da postavim gospodinu Qeriqiju, jedan detalj koji sam uvek želeo da pitam. Ali sam zaboravio. Pre nego što gospodin Mansfield započne sa svojim unakrsnim ispitivanjem, da li mogu da dobijem dozvolu da to uradim?

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Ono što sam ja hteo da kažem jeste da to pitanje ne utiče na odluku koju smo mi doneli vezano za vaš zahtev, gospodine Topolski. Jedini dokaz koji mi sada imamo jeste onaj koji je svedok izneo da mu je rečeno da on više nije osumnjičen. Ako Tužilaštvo želi da nam na neki način dostavi činjenični materijal, onda ćemo trebati da razmotrimo dodatne dokaze. I da, možete da napustite sudnicu.

ADVOKAT TOPOLSKI: Hvala vam.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude ...

SUDIJA PARKER: Nadao sam se da ćemo svedoka dobiti pre nego što danas završimo.

ADVOKAT MANSFIELD: Vrata su otvorena, ali samo dopola. Ovo se odnosi na isto pitanje zato što sam se nadao da ću da pitam ovog svedoka malo više od onoga što je on već rekao vezano za to što mu nije rečeno, odnosno što mu je rečeno da nije više osumnjičen. Ako će se sada sugerisati da je, u stvari, to bila greška i da mu nikad nije to rečeno, bilo bi korisno i poželjno pre nego što postavim daljnja pitanja, ako postoji bilo kakva dokumentacija o tim sastancima koji su upravo opisani, sa gospodinom Lehtinenom o tome da dođe ovamo da svedoči o *subpoeni* i tako dalje, onda bi bilo bi korisno da vidimo šta će se, u stvari, dogoditi ako se gospodin Lehtinen vrati na Sud da se pozabavi tim pitanjem, šta bi on mogao da kaže to dok je svedok još ovde. Dakle, samo stavljam do znanja, i obaveštavam vas da želim da postavim veći broj pitanja u vezi sa tim, zato što će to na kraju imati uticaja na vašu sposobnost, kao i na vašu funkciju da ocenite istinitost iskaza ovog svedoka. Ja samo pitam ako ima ikakvog materijala da li možemo da ga sada dobijemo.

SUDIJA PARKER: Gospodine Whiting, jeste li vi u poziciji da nam pomognete oko ove stvari?

TUŽILAC WHITING: Ne, u ovom trenutku, to jest ja ne mogu da kažem da li postoje beleške o tim sastancima ili neke beleške ili bilo šta. Trebalo bi mi malo duže da to utvrdim. Moram da pitam istražioca ali trebalo bi mi, recimo, deset minuta.

SUDIJA PARKER: Ja bih predložio da vi odmah pokrenete ta istraživanja i da ih prenesete gospodinu Mansfieldu čim dobijete rezultate, odnosno što pre možete. A u međuvremenu mi ćemo krenuti dalje. Čini mi se da predlog da se ponovo pozove ili

ne pozove gospodin Lehtinen jeste nešto što se obično oceni na kraju unakrsnog ispitivanja ovog svedoka a ne sada dok stojite. Ako nemate jasnu sliku o tome u ovom trenutku, mi nećemo dalje insistirati na tome.

TUŽILAC WHITING: Nemam jasno stanovište o tome. Časni Sude, vi ste u pravu, to je nešto što moram da procenim kasnije. S modernom tehnologijom mislim da mogu, sedeći ovde, da istražim ovo što je vezano za gospodina Lehtinena. Nadam se da sedi za svojim stolom i da ćemo vrlo brzo dobiti odgovor.

SUDIJA PARKER: Pa sa ili bez pomoći tehnologije trebali biste da pomognete gospodinu Mansfieldu što je moguće pre, pre nego što on odredi pravac svog ispitivanja, što bi bilo isto tako korisno i drugima. Sada bih molio da se uvede svedok

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobro jutro, gospodine Qeriqi. Hteo bih da vas podsetim na izjavu koju ste dali na početku svog svedočenja i ona se još uvek primenjuje. Žao mi je što ste morali da čekate malo duže ali vremenski uslovi su usporili dovođenje optuženih jutros. Gospodin Topolski ima jedno pitanje koje želi da pokrene sa vam a potom će gospodin Mansfield da nastavi vam postavi neka pitanja. Izvolite, gospodine Topolski.

ADVOKAT TOPOLSKI: Zahvaljujem.

svedok Ramiz Qeriqi

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT TOPOLSKI – NASTAVAK

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Qeriqi, vi ste hteli nešto da kažete?

SVEDOK QERIQUI: Žao mi je ali imam jedan zahtev. Juče je bilo slučajeva kada smo prelazili na privatnu sednicu. A ja zahtevam od ovog Pretresnog veća kada me zastupnici Odbrane unakrsno ispituju, da se ne prelazi na privatnu sednicu. Ja želim da moj narod, da moj narod kod kuće bude informisan tačno o svemu. Moj je zahtev da se ne ide na privatne sednice i da sve bude otvoreno i javno. Želim da svi znaju šta advokat pita, zato što se ja vraćam nazad na Kosovo/Kosovë i zaistase nadam da će se moj zahtev uzeti u obzir.

SUDIJA PARKER: Hvala vam što ste naveli da ste voljni da govorite otvoreno i da svi drugi čuju ono što vi kažete i koja su vam pitanja postavljena. To je sasvim sigurno relevantno i treba se uzeti u obzir. Međutim, Pretresno veće mora da uzme u obzir mogućnost da na druge može da utiče ono što vi kažete, posebno kada imenujete druge ljude. I u nekim slučajevima to zahteva ili može da zahteva da mali deo vašeg svedočenja bude na privatnoj sednici Vi ćete to razumeti i morate da priznate da je gotovo sve što ste do danas rekli bilo na otvorenoj sednici. A ako se pojavi takva situacija ponovo, mi ćemo razmotriti ovu želju koju ste izrazili. Izvolite, gospodine Topolski.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Gospodine Qeriqi, juče smo govorili o formiranju bataljona i brigada. Pitam se da li biste mogli da mi pomognete vezano za jedan sastanak na kom ste vi bili prisutni. Kao prvo, kada je bio taj sastanak? Koliko ja najbolje mogu da sugerišem, morao je da se održi u prvih 10 dana avgusta 1998. godine. Drugo, ja tvrdim – razbijam ovo pitanje i pozivam vas da se bavite svakim delom – kao drugo, ja tvrdim da je Isak Musliu, Qerqizi, došao u Krajmirovce/Krojmir da vam kaže o jednom važnom sastanku koji će se održati te večeri a taj sastanak je trebalo da se održati u Klečki/Klečkë, u kući gde je bio stacioniran Fatmir Limaj. Da li se sećate bilo čega od toga?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Već sam to ranije spomenuo. Sve do ofanzive, do kraja maja, da je osoba broj jedan bio Shukri Buja a ja sam bio njegov zamenik, bio sam osoba broj dva. Nakon te ofanzive formirani su bataljon i brigada i doneta je odluka, odluka koju sam ovamo doneo, prema kojoj sam ja bio imenovan za komandanta bataljona. Za period pre toga rekao sam da sam retko odlazio u Klečku/Klečkë i da nisam bio u mogućnosti da znam da li je postojala brigada ili ne. Možda je Shukri to mogao da zna. To je tačno ... a razlog zašto sam doneo ovaj dokument je bio taj da se vidi da sam postao komandant bataljona nakon ofanzive. A od tog vremena, od tog imenovanja, ja sam postao zvanični lider štaba u Krajmirovcu/Krojmir.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Ofanziva koju navodite je ofanziva krajem jula koju su pokrenuli Srbi, zar ne? Kao prvo, da to razjasnimo.

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ofanziva je bila 25. i 26. jula i ja mislim na tu ofanzivu.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Da. Dobro. Ja sam vrlo konkretan, gospodine Qeriqi ili barem pokušavam da budem, pa bih voleo, gospodine, da i vi budete, kako biste mogli da nam pomognete. Tvrdim da ste vi prisustvovali jednom sastanku u Klečka/Klečkë, u kući u kojoj je bila baza Fatmira Limaja i to negde u prvim danima avgusta. To je bila kuća koja se nalazila negde na pola puta prema brdu, u Klečki/Klečkë. Da li ste vi prisustvovali sastanku u Klečki/Klečkë početkom avgusta 1998. godine?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne sećam se tačno da li je to bio početak ili kraj avgusta, ali bio sam tamo. Tačno je da sam prisustvovao tom sastanku.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Sad ću vam dati spisak ljudi koji su takođe bili tamo. Isak Musliu je bio tamo. Da li se slažete?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Molim vas, možete li da mi date spisak sa svim osobama koje su bile tamo, zato što se možda ne mogu da se setim baš tog sastanka pa mi je lakše kad imam imena svih koji su prisustvovali.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: U redu. Isak Musliu, Fatmir Limaj, vi, Skender Hoti, Musë Jashari, Ismet Jashari i eventualno još jedan ili dvojica koje ne mogu da identifikujem.

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da. Moguće je. Tačno je.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Sastanak je počeo diskusijom o situaciji vezanoj za civile. Onda se brzo prešlo na diskutovanje o novoj strukturi brigade i sastanak je trajao otprilike sat i po do dva sata. Da li se sećate toga?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne sećam se koliko je dugo sastanak trajao ali sećam se sastanka kao takvog.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Postoji jedan naročito neobičan incident koji se dogodio na kraju tog sastanka i mislim da bi mogli da se setite, gospodine Qeriqi. I to je bilo ovo: kad se upravo sastanak prekinuo, kad su ljudi počeli da odlaze, ispaljena su tri artiljerijska hica od strane Srba u baštu kuće. Da li se sada sećate?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne sećam se ali je moglo da se to dogodi tokom sastanka.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: I na tom sastanku je odlučeno, među drugim stvarima, da Fatmir Limaj trebalo da postane komandant 121. brigade i kao što ste naveli, vi ste trebali da budete imenovani za komandanta bataljona u okviru te brigade. Dakle, to je bio taj sastanak gde su te stvari odlučene. To je ono što ja tvrdim. Da li vi to prihvatate?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ja se ne sećam da je tu raspravljano to pitanje ko će postati komandant ali u to vreme ja sam bio imenovan za komandanta bataljona. Ja sam dobio tu odluku.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Pa, tu ću zastati.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ja se zahvaljujem Pretresnom veću što mi je dopustilo da postavim ovo pitanje i izvinjavam se što nisam to uradio juče.

ADVOKAT TOPOLSKI – PITANJE: Hvala, gospodine Qeriqi.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine, Topolski. Izvolite gospodine Mansfield...

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, imam odgovor na pitanje.

SUDIJA PARKER: Dobro. Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Odgovor na pitanje je da ne postoje izveštaja o sastancima. To su bili sastanci samo da se organizuju putovanja i dolazak svedoka. Postoji dokaz da je sastanak održan ali nemamo podatke o samom sastanku. Tako da nema zapisnika o sastanku, samo zapisnik kada su se sastanci održali.

SUDIJA PARKER: Hvala.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MANSFIELD

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Qeriqi. Žao mi je zbog...

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Žao mi je zbog mog kašnjenja. Ja zastupam gospodina Fatmira Limaja, koji sedi iza mene a koga vi poznajete ili ste ga poznavali kao Čelikua. Želim da vam postavim...

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE:... nekoliko pitanja koja se odnose na ono što je upravo sada gospodin Whiting rekao. To se odnosi na nešto što ste vi juče rekli a ja ću navesti šta ste vi rekli juče vezano za to da li vam je rečeno da li ste ili niste osumnjičeni. To je tema. Da li me pratite?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Mislim da kad su me pozvali da me ispituju, jer sam navodno bio osumnjičen i navodno sam imao saznanja o stvarima koje su se dogodile. Nakon ispitivanja i nakon što sam rekao ono što znam, što se tiče ostalih stvari, oni su verovatno shvatili da nisam s tim upoznat i najverovatnije su skinuli tu kvalifikaciju osumnjičenog.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ono što ste juče rekli je sledeće: da vam to nije saopšteno u pisanoj formi, već osoba po imenu Ole a imate tendenciju da mu zaboravite prezime – sada ću da citiram tačno šta ste rekli – : " Kada smo se s njim sreli, on mi je rekao da su nakon istrage koju su sproveli, utvrdili da nisam osumnjičeni. To je bilo na kraju pre nego što sam došao ovamo." Da li se sećate da ste to juče rekli?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Rekao sam i vi to znate.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. Samo trenutak. Molim vas samo da saslušate pitanje, tako će biti brže. Želim da vam postavim više pitanja o tome. Kao prvo, znam da je teško zbog protoka vremena, vaš razgovor kada je navedeno da ste osumnjičeni održan je u aprilu 2003. godine.

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, 23. aprila 2003. godine.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Koliko dugo nakon toga ste imali sastanak sa istražiocem koji se zove Ole? Možete li da nam kažete... možete li da nam date neku predstavu o tome?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Nisam beležio i nisam zapisao taj datum ali najverovatnije je bilo još dva ili tri puta da sam se s njim sastao.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Gde ste se sastali?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: U Prištini/Prishtinë, tamo gde se nalaze njihove kancelarije i to u njihovoj kancelariji.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li je bio sam prilikom ta dva ili tri susreta?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Bio je sa prevodiocem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li je još neko bio prisutan?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, nije bilo nikog drugog.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A da li ste vi bili sami?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Sam sam bio.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Dakle, vi niste vodili beleške. A da li je istražilac, koliko vi možete da kažete dok ste bili prisutni, da li je on pravio bilo kakve beleške?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Mislim da jeste.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Izvinjavam se što pitam o tom detalju ali može da bude važno. Da li slučajno znate ili se sećate jesu li te beleške koje on je vodio bile u svesci ili na komadima papira, u fascikli ili je on to radio koristeći *lap top*?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne sećam se ali mislim da je to bilo u beležnici. Moguće je da je on beležio još negde drugo ali ja to stvarno nisam pratio.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. Dakle, da li se sećate kojom prilikom od ta dva ili tri puta vam je on rekao da više niste osumnjičeni? Da li je to bilo prilikom prvog, drugog ili poslednjeg sastanka?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Mislim da je to bilo na pretposlednjem sastanku. Nisam sasvim siguran ali mislim da je to bilo na pretposlednjem sastanku.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A na tom pretposlednjem sastanku da li je bilo još o nečemu rasprave, osim činjenica da više niste osumnjičeni?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, nije bilo rasprave, ne.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ni o čemu više nije bilo rasprave?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: On me je pitao da li ću doći na ovo suđenje kao svedok a ja sam odgovorio da sam spreman da dođem i svedočim o sebi i o onome što ja znam o ratu koji je vodila OVK. A to što znam je to da je to bio pravičan rat i da je za mene veliko zadovoljstvo da dođem i da svedočim, o tom ratu. Na kraju krajeva, taj njihov zahtev ili molba je bila obavezujuća ali kao što sam rekao od samog početka, ja sam sasvim jasno rekao da sam spreman da dođem dobrovoljno.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Dakle, da li vam je ikad bilo rečeno, bilo u toj prilici, na pretposlednjem ili poslednjem sastanku, da Tužilaštvo smatra da govorite istinu?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Molim vas, da li možete da ponovite pitanje.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Da li je na tom sastanku o kom smo upravo govorili, na pretposlednjem sastanku ili poslednjem sastanku koji ste imali sa istražiocem Oleom Lehtinenom, da li vam je Ole u bilo kom trenutku stavio do znanja da vas ne smatraju osobom koja govori istinu?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne. On mi to nije rekao. On nije rekao da smatraju da sam osoba koja ne govori istinu. Naprotiv, on je smatrao da ja govorim istinu.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Hvala vam. A kada ste ovde nedavno stigli, da li ste se ovde u Hagu sastali sa bilo kojim članom tima Tužilaštva pre nego što ste zaista počeli sa svedočenjem?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Sastao sam se sa istražiocem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li je to isti istražilac koga ste spomenuli pod imenom Ole?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, to je ovaj čovek koji je tu, koji me je ispitivao 28 februara.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Mislim da vi mislite na gospodina Whitinga koji sedi prekoputa mene u sudnici. Da li je to tačno?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li vam je on rekao pre nego što ste počeli da svedočite: "Slušajte, mi mislimo da vi ne govorite istinu"?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, on to nije rekao.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Izvinite što sam se malo duže zadržao na ovoj temi ali mi smo danas obavešteni ovde u Međunarodnom krivičnom sudu da istražilac koga vi zovete Ole, poriče da vam je ikada rekao te stvari. Šta vi kažete na to?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne sećam se da mi je on rekao da ne govorim istinu.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A takođe poriče da vam je rečeno da niste osumnjičeni; drugim rečima, da li ste svesni da će Tužilaštvo sugerisati da vi jeste osumnjičeni? Da li ste znali to?

TUŽILAC WHITING: Oprostite, časni Sude. Ulažem prigovor na ovo pitanje, imam intervenciju. Ovo nije sasvim u redu. Nije pitanje da li je on osumnjičeni ili nije, pitanje je šta je on rekao o svom statusu. I zamolio bih da mu se postavi jasno pitanje ako želi da se postavi na ovaj način, odnosno da je gospodin Lehtinen rekao da mu nije saopštio da je... da se njegov status promenio i da mu nije ništa rekao o tome da se ne smatra osumnjičenim.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. Ja ću vam sad postavljati pitanja u nekoliko faza. Istražilac, koga ste vi nazvali Ole, kaže da vam nikada nije rekao da se vaš status promenio i da vi više niste osumnjičeni. Dakle, on to sada kaže. A šta vi kažete na to?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Pošto mi on to nije dao napismeno, možda sam pogrešno razumeo. Možda je rekao: "U početku si bio osumnjičeni jer si znao puno stvari", jer sam ja uvek mislio da kao svaki drugi istražilac i on traži nešto više od toga. On je želeo da mu ja kažem nešto više i možda mislio da mu ne govorim sve što znam. Ali Ole je rekao: "Ti si bio osumnjičeni ali sada više nisi osumnjičen, nema više sumnje. U početku smo mislili da ti znaš još puno stvari koje nam nećeš reći". Dakle to je bilo to. Bez obzira na to, ja sam rekao sve stvari koje sam znao i došao sam ovde da odbranim ono što sam ranije rekao.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A dok ste bili ovde u ovom Međunarodnom krivičnom sudu, da li ste nam rekli istinu?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Rekao sam da sam to uradio.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ja sada želim da vam pružim priliku da se pozabavite, načelno govoreći, navodima koji su izneseni protiv vas i zbog čega vam je tužilac rekao u početku da vas smatraju osumnjičenim. Da li razumete ovo što sam nameravam da uradim?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Možete li, molim vas, da ponovite još jednom.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Želim sada da vam pružim priliku da na otvorenoj sednici odgovorite na optužbe koje su ovde iznesene protiv vas u toku tog razgovora, kada vam je rečeno da ste vi osumnjičeni. Da li razumete šta želim?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da. Razumem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Razumete. Dakle, optužbe su, i govorim samo u najnačelnijim crtama – neću pominjati nikava imena, tako da možemo da ostanemo na otvorenoj sednici – optužbe su bile sledeće, kao prvo, da ste vi odobrili otmice i kidnapovanja Srba i srpskih kolaboracionista. Da li ste radili takve stvari?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Nikad nisam radio takve stvari. Ove optužbe su iznesene na osnovu toga da sam ih navodno kidnapovao odvodio negde drugde. Ali to, u stvari, nije istina.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A tvrdnja u vezi sa tim je bila da ste vi bili prisutni kada su ljudi silom otimani ili kidnapovani. Da li ste vi ikada prisustvovali kada se nešto tako događalo?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Nikada nisam prisustvovao. Nikad nisam prisustvovao i nikada čak nisam ni čuo da su ljudi kidnapovani.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A da li ste odobrili neka hapšenja, dakle ne kidnapovanja nego hapšenja Srba ili navodnih srpskih kolaboracionista radi ispitivanja?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Nikada.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U području u kome ste vi bili ili imali određene odgovornosti u vašoj opštini, koliko je vama poznato, da li su postojali bilo kakvi objekti gde su ljudi držani u pritvoru ili zatvoru?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Gde? U kojoj zoni?

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Pa, bih bio vrlo pažljiv pri upotrebi reči "zona". Dakle u području gde ste vi u ime OVK delovali, u tom vremenu, od aprila do avgusta. U tom vremenskom periodu i u tom području? Da li razumete?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: U to vreme ja nisam ni mogao da mislim o zatvorima. Meni je ovo pitanje smešno, jer u to vreme jedva da smo mogli da pronađemo hleb da se prehranimo.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Pitaću vas sada o jednoj konkretnoj osobi koja je pred ovim Međunarodnim sudom iznela optužbe na vaš račun. I ja želim da poštujem vaš zahtev, odnosno molbu da to bude na otvorenoj sednici, međutim kao što vam je časni sudija već rekao, to nije uvek moguće da se sve radi na otvorenoj sednici, kada postoji opasnost da se drugi ljudi identifikuju. Da li to razumete?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Mene vrlo brine činjenice da ja tamo živim – zbog nekih ljudi o kojim ste mi postavljali pitanja – jer viđam i srećem njihove porodice i sa njima nemam nikavih problema i oni jednostavno ne bi bili ni u kakvoj opasnosti. I da to u najkraće kažem, laži koje su rečene želim da razjasnim... ja želim da ljudi tamo sve znaju, jer kako drukčije i možemo saznati istinu? Ali znam da je na Pretresnom veću da odluči o tim stvarima.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, mogu li samo da kažem sada šta želim da učinim a imam u vidu ovo što je rekao svedok. Ja ću navesti jedan primer koga se vi možda sećate. To se dogodilo 24. dana suđenja. Neću reći ime ko je to bio, ali ta osoba je svedočila i svojim svedočenjem je umešala ovog svedoka. A ništa ga o tome nisu pitali, pa ja želim da ga pitam kako bi on mogao da odgovori, što takođe utiče i

na osobu koju ja zastupam. I ono što ja tražim jeste da mu predočim neke delove transkripta gde se pominje taj svedok, ali to je sve bilo na privatnoj sednici kada je taj svedok bio ovde. Očigledno je da ja sada ne želim da se ogrešim o to. To nije zbog želje da se istina na kraju ne obelodani.

SUDIJA PARKER: Mislim da moramo početi na privatnoj sednici, gospodine Mansfield. A ako budemo smatrali da se to može promeniti, mi ćemo intervenisati i promeniti.

ADVOKAT MANSFIELD: Hvala časni Sude.

SUDIJA PARKER: Molim privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

SVEDOK QERIQUI: Ja vam se mnogo zahvaljujem što smo prešli na rad na otvorenoj sednici.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ako mi dopustite, ja ću sada samo da rezimiram na otvorenoj sednici, bez pominjanja bilo kojih imena, koja je bila to bila optužba, tako da to možete da kažete na otvorenoj sednici. Bila je iznesena optužba da ste vi naredili da se jedan čovek vama dovede da bi predao oružje i kada je ta osoba stigla, da mu je u vašem prisustvu na glavu stavljen džak i da je on bio kidnapovan. Da li u tome ima bilo kakve istine?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, nema istine u tome. Ja sam već i ranije rekao u vezi sa tom osobom. Mislim da me je i policija dva puta pitala o tom slučaju. To su takođe uradili i istražioci. Imali smo ista pitanja i iste odgovore. I ponavljam, to nije istina. Istina je da su oni došli dobrovoljno. Jedan je otišao u pravcu Sedlara/Shalë a drugi je otišao kući. Posle rata taj stari čovek me je pitao kad može doći da se sastane sa mnom a ja sam rekao: " Možeš da dođeš bilo kad, jer ja sam rekao istinu, celu istinu." Nije bilo vreće. Ništa slično se nije dogodilo. A pošto ih nisam od ranije znao, to je bio prvi put da sam ih video tog dana i kako sam ja to mogao onda da uradim? Koliko ja znam, taj svedok je rekao, iz onog što sam čuo, da sam otišao da potražim Luana ali ga nisam našao. Pošto je on bio na frontu onda je našao mog zamenika.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Mogu li sada da se osvrnem na jednu stvar koju ste rekli u vašem odgovoru. Možete li nam pomoći pojašnjenjem u vezi s tim: koja vam je policija dva puta postavljao pitanje u vezi sa tim konkretnim događajem? Koja policija? O kojim policijskim je snagama reč?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Reč je o međunarodnim policijskim snagama u Lipljanu/Lipjan.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Žao mi je što želim da budemo vrlo konkretan ali da li nam možete da kažete kada je to bilo kada ste dva puta ispitivani u vezi s tim? Da li je to bilo 1999. godine? Ili 2000. godine? Ili 2001. godine?

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: To je bilo posle rata. Jednom je to bilo 2000. godine a jednom 2001. godine. Ne znam, bilo je 2000. godine... jednom 2000. godine. Jednom 2001, godine, mislim. Nisam sasvim siguran ali znam da je to bilo posle rata.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A da li su policajci koji su vas ispitivali bili isti u obe te prilike ili su to bili različiti policajci?

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: Nisu bili isti.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: I ponovo, ovo je zbog zapisnika. Izvinite što insistiram na detaljima. Ali da li se sećate da li su policajci u te dve prilike vodili zapisnike ili da li su zapisali ono što ste vi rekli ili su možda kucali ili kucali na *lap topu* ili zabeležili na neki drugi način?

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: Mislim da su to oni zapisali i ja sam to potpisao; to je bilo na jednom komadu papira.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. Da li je previše ako vas pitam da li slučajno znate njihova imena? Da li znate ime ijednog od tih ljudi koji su sa vama razgovarali?

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: Ne, zaboravio sam njihova imena, jer mi se činilo da nije bilo važno da ih zapamtim.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Sada ćemo preći na jednu drugu temu. Želim da vas nešto pitam o samom Fatmiru Limaju i vašim kontaktima s njim. Da li me pratite?

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: Da. Pratim vas.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li se može reći, biću vrlo konkretan kada je reč o vremenu, tako da ne treba da se brinete da li je reč o nekom širem vremenskom okviru, bavim vremenom samo između aprila i avgusta 1998. godine, dakle prolećem i letom. Samo ću se baviti tim periodom. Rekli ste da ste videli Fatmira Limaja ili Çelikua, da ste ga s vremena na vreme viđali ali jutros ste rekli da niste često išli u Klečku/Klečkë sve dok niste postavljeni 16. avgusta. Da li je to tačno?

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: Rekao sam vam, kao što sam već objasnio, mi smo se sreli u Likovcu/Likoc, koliko se ja sećam a odatle smo otišli zajedno.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da.

SVEDOK QERIQI – ODGOVOR: Ja sam retko pre ofanzive u Klečki/Klečkë odlazio tamo upoređujući to sa periodom kada sam postao komandant, jer ja nisam tada bio glavni čovek. Ja sam bio drugi u komandnom lancu.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A tokom tog perioda, pre nego što ste postavljeni u avgustu ...

ADVOKAT MANSFIELD: Molim da se na grafoskop stavi dokazni predmet Tužilaštva broj P155. To bi trebalo da bude parče papira na kome piše reč "Odluka". Možemo li dobiti drugi dokument na kom piše "Odluka". Ne...Da, to je drugi list. Možemo li taj list da stavimo na grafoskop na kom piše reč "Odluka"... ne, to je to. To je engleski pevod.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Doći ću do avgusta za trenutak. Vidite da je ovo...vi ste već o ovome govorili. Ovo je dokument od 16. avgusta 1998. godine koji je potpisao Čeliku. Da li je tačno da se kaže da u periodu od aprila do avgusta, u prilikama u kojima ste se sretali sa Čelikuom, nikad vas dvojica niste raspravljali o zatočeničkim logorima ili zatvorima? Da li bi to bilo tačno?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, to je tačno. Nikada nismo razgovarali o takvim stvarima. Ne mogu ni da zamislim da to bude tema razgovora; to se nikada nije dogodilo.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U tom periodu da li bi takođe bilo tačno da se kaže da Čeliku, u stvari, vama nije nikada izdao neko naređenje? Je li tako?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Već sam objasnio da sam nakon ove odluke pismeno podnosio izveštaje. Svake nedelje smo imali sastanke. Ali pre ofanzive to je bio Shukri, on je bio komandant i ja sam morao da izveštavam njega o situaciji u kojoj fazi je bilo utvrđivanje naših položaja. I vrlo retko sam odlazio u Klečka/Klečkë.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Takođe bi bilo tačno da se kaže da vi niste znali ko je imenovao Shukrija Buju. Je li to tačno?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ja sam juče rekao da to mora da je bio Glavni štab. Nije mogao da sam sebe postaviti.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. Da li ste znali ko je bio u Glavnom štabu između aprila i avgusta 1998. godine? Da li ste znali u to vreme ko je bio u Glavnom štabu?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ja ne treba ništa da vam kažem o tome. Jakup Krasniqi, portparol, vas je obavestio o svim tim stvarima. To se mene nije ticalo i ja nisam imao razloga da to znam.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. A da li iza toga takođe sledi – a govorili i juče i ranije tokom ove nedelje – da kada je reč o gospodinu Buji, Shukri Buji, vi niste znali da li je on dobijao naređenja od nekog drugog a ako jeste znali, od koga ih je dobijao?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Pa, možete njega lično da pitate. Kako ja mogu da govorim u njegovo ime? Mislím da vam on to može bolje reći od mene, jer ja sam njemu podnosio izveštaje o našim položajima, o našim vojnicima a on je verovatno morao podnositi izveštaje o tome nekom drugom.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Sada želim na kraju da vas pitam o jednoj drugoj temi. Reč je o razvoju OVK kao vojske, kao organizacije. Dakle, radi se o njenom razvoju. Da li me pratite? To je tema. Želim da vam sugerišem da je OVK u 1998. godini prošla kroz tri vrlo različite i značajne. Faze. Da li pratite ovo što vam govorim?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, pratim vas.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Prva faza koja je postojala pre aprila 1998. godine je vojska koja je delovala u ilegali i koja bi se mogla nazvati gerilskom snagom i koja je preduzimala konkretne operacije sa tačno konkretnim ciljevima u ime zajednice. Drugim rečima, reč je o gerilskim snagama. Da li se slažete sa tim opisom?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Od 14. juna, kada smo krenuli u frontalne napade, to više nije bio gerilski rat.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Doći ću do toga...Molim vas budite pažljivi, idem veoma polako i u fazama. Prva faza, da li se slažete da bi to moglo tačno i adekvatno da se opiše kao gerilske snage koje su se onda razvila u vojsku dobrovoljaca, jer su mnogi ljudi dolazili dobrovoljno i formirale su se jedinice i punktove u različitim područjima Kosova/Kosovë? Dakle to je bila jedna dobrovoljačka vojska u junu ili julu. To bi bila druga faza. Da li se slažete?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da. Ponavljam da je to bila vojska dobrovoljaca sve do 1999. godine i svi su se pridruživali toj vojsci na dobrovoljnoj osnovi. Niko nije bio prisiljen da se pridruži. To je tačno. Ali 14. juna, rekao sam da smo nastupili javno kao vojska. To je bio frontalni rat. Ja sam to već pomenuo prvog dana. To je bila radost za nas da se pridružimo OVK, da postanemo vojnici te vojske, bez obzira kakvu smo vrstu oružja imali, jer mi smo samo želeli da oteramo Srbe. I mi smo se borili protiv tenkova, bez obzira koliko ih je bilo. Tako da ne možete to da opišete kao gerilski rat. To je bio frontalni rat.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da, ja to prihvatam. A ono što je počelo da se se dešava u avgustu, donošenjem odluke o vašem postavljenju 16. avgusta, jeste to da se dobrovoljačka vojska, koja je postojala u različitim područjima Kosova/Kosovë, morala da organizuje i formalizuje da bi se pretvorila u nešto što bi ličilo na pravu vojsku i što bi u ostatku Evrope bilo prihvaćeno kao prava vojska. Pratite li ovo što govorim?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, da, pratim.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li se slažete?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, slažem se. Bilo je dosta stranih predstavnika u to vreme, koji su došli i vodili pregovore i slične stvari. Međutim, ja sam bio na nižem nivou, ja nisam učestvovao u tim pregovorima. Tako da ne mogu da vam dam odgovor na ono što vi pokušavate da mi iznesete u vezi s tim pitanjem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ne, ja ne želim da vas pitam o pregovorima. Hvala vam na vašoj pomoći.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Mansfield. Ovo je verovatno zgodan trenutak, gospodine Whiting, da napravimo pauzu. Napravićemo prvu jutarnju pauzu sada i nastavićemo u 11.20 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Hvala, časni Sude.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WHITING

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Qeriqi, biće vam drago da znate da imam još samo nekoliko pitanja. Želim da vas pitam u vezi sa vašim razgovorom sa gospodinom Lehtinenom da vidim da li možda možemo da pojasnimo to pitanje. Jutros ste rekli, kada su počela da vam postavljaju pitanja u vezi sa tom temom – ukazujem na stranicu broj 10 transkripta – vi ste rekli: "Mislim da kada sam pozvan na ispitivanje, bio sam navodno osumnjičeni i navodno sam znao o stvarima koje su se desile. Nakon ispitivanja, nakon što sam ja rekao ono što znam, kao i u vezi sa ostalim pitanjima, oni su svakako shvatili da ja ne znam toliko koliko su mislili i onda je verovatno ta kvalifikacija osumnjičenog uklonjena". A zatim kasnije, na stranici broj 14, nakon što vam je postavljano još pitanja u vezi s tom temom, vi ste rekli da je možda došlo do nesporazuma u vezi sa vašim razgovorom sa gospodinom Lehtinenom. Dakle moje pitanje je sledeće: da li je moguće da ste vi nakon što je izvesno vreme prošlo i vas nisu teretili ni za kakvo krivično delo, da li je moguće da je, u stvari, došlo do nesporazuma i da vam gospodin Lehtinen nije, u stvari, rekao da je promenjen vaš status ali vi ste mislili da jeste? Da li je to moguće?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ulažem prigovor. Ovo je sugestivno pitanje.

SUDIJA PARKER: Nisam pazio. Moram da priznam da nisam obratio pažnju na sam ton pitanja. Ali pouzdani izvori kažu da je to možda sugestivno pitanje, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Pa ja tvrdim da nije. Ja sam samo pitao da li je moguće ...

SUDIJA PARKER: Pa, dozvolite onda da ponovo pročitam to pitanje. Ne, ja ću da dozvolim to pitanje, gospodine Guy-Smith.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je potrebno da ponovim pitanje, gospodine Qeriqi?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, molim vas.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U redu.

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Bilo mi je teško da to shvatim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Razumem. Ponoviću ali ne celo pitanje. Jutros ste rekli da kada vam je prvi put postavljeno pitanje u vezi vašeg razgovora sa gospodinom Lehtinenom, vi ste rekli: "Nakon što sam im rekao ono što znam i o drugim stvarima, oni su svakako shvatili da ja nisam upoznat s tim i da je verovatno ta kvalifikacija osumnjičenog skinuta." A onda ste kasnije rekli da je možda došlo do nesporazuma u vezi sa vašim razgovorom sa gospodinom Lehtinenom. Dakle, moje pitanje je sledeće: da li je moguće da nakon što je neko vreme prošlo i protiv vas nije podignuta optužnica ni zbog kakvog zločina da je došlo do nesporazuma i da vama, u stvari, gospodin Lehtinen nije rekao da je promenjen vaš status, ali da ste vi tako smatrali? Da li je to moguće?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, to je tačno. Kada ste me prvi put ispitivali kao osumnjičenog, ja sam mislio da je to vaš način kako ispitujete mene ili bilo kog drugog, jer da niste pomenuli reč "osumnjičeni", ja možda uopšte ne bih odreo na vaš poziv. To je bilo kasnije kada sam shvatio da vi više ne sumnjate na mene, iako sam ovde, na prvoj sednici, shvatio da se ponovo vraćate na to, na tu implikaciju i da

me ponovo pitate u vezi s tim. Ja sam smatrao da je to normalno. To je ono što sam ja mislio, kao što ste vi rekli.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Hvala. Rekli ste da nije pomenuta reč "osumnjičeni" vi se možda uopšte ne biste odazvali pozivu. To me sada vodi do sledećeg pitanja...

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: To sam prvi put rekao ovde.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da. Ja sam sad samo ponovio ono što ste vi rekli. Tako da me vodi do ovog pitanja: da li je činjenica što ste prvobitno ispitivani kao osumnjičeni i rečeno vam je da ste osumnjičeni, i vi ste ovde u sudnici danas rekli da ste smatrali da niste osumnjičeni, da li je to na bilo koji način uticalo na promenu vašeg svedočenje?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, nije uopšte. Kako mogu da menjam svoje svedočenje? Ja sam došao ovde da stanem iza onoga što sam ranije rekao i da kažem istinu kada je reč o OVK i o radu koji je tad obavljen. Još ranije sam rekao da sam jako srećan i ponosan što imam mogućnost da kažem ono što znam i ono što smo mi radili u OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Sada želim da se nadovežem na vaš odgovor koji ste sada dali i postavim sledeće pitanje. Gospodine Qeriqi, da se samo na trenutak usredsredimo na četiri meseca: april, maj, juni i juli 1998. godine. Da li je za vas značajno da se istorija OVK u vašem području u ta četiri meseca tačno ispriča? Da li je to nešto što je za vas važno ili nije važno?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Naravno da mi je to važno, kad su mnogi ljudi dali svoje živote. I zbog njihove prolivene krvi, rekao sam, da govorim istinu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je činjenica da je vama važno da se istorija tog perioda tačno ispriča i to je jedan od razloga zašto ste bili voljni da svedočite danas i prethodnih dana ovde pred ovim Međunarodnim krivičnim sudom?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Da, ja sam zbog toga ovde a pre nego što sam došao ovde, razgovarao sam opširno o tome sa svojim drugovima. Svi su tražili od mene da kažem istinu i porodice mučenika, boraca koji su danas na ulici i bez posla. Ja sam ovde govorio i u njihovo ime kao i u svoje ime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I na kraju, gospodine Qeriqi, da li ste vi optužili bilo koga, da li vi optužujete bilo koga u OVK za počinjene zločine tokom rata?

SVEDOK QERIQUI – ODGOVOR: Ne, ne optužujem nikoga i nisam video nikoga da je počinilo bilo kakav zločin. Koliko se sećam, nisam nikoga optužio, ja sam samo ispričao istinu o OVK, o onome što sam video vlastitim očima i onome što sam video da je OVK učinila.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Hvala, gospodine Qeriqi.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude ja nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Qeriqi, biće vam drago da znate da je ovo kraj vašeg svedočenja. Pretresno veće vam se zahvaljuje na vašoj pomoći što ste došli ovde i svedočili. Sada se možete vratiti svojoj kući i nastaviti svoj normalan posao. Hvala vam lepo. Sada možete ići.

SVEDOK QERIQUI: Da li je to kraj? Da li i ja mogu da kažem par reči, časni Sude?

SUDIJA PARKER: Možete naravno.

SVEDOK QERIQUI: Ja bih ljubazno zamolio ovo Pretresno veće, uz puno poštovanje, da presudi o istini i samo istini a da to ne bude političko suđenje. Hvala vam lepo.

SUDIJA PARKER: Hvala mnogo i vama.

(svedok napušta sudnicu)

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, mi smo spremni za sledećeg svedoka.

SUDIJA PARKER: Molim da se uvede sledeći svedok.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobro jutro, gospodine. Molim vas da pročitate svečanu izjavu naglas koja se nalazi na kartici pred vama.

SVEDOK BUJA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala. Izvolite sestti. Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Hvala, časni Sude.

svedok Shukri Buja

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WHITING

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dobro jutro, gospodine.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Dobro jutro.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li me jasno razumete.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Molim vas da nam kažete kako se zovete.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zovem se Shukri Buja. Ja sam iz sela Bujance/Bujan, opština Lipljan/Lipjan. Rođen sam 27. avgusta 1966. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Postaviću vam nekoliko pitanja o vašoj prošlosti ali pre toga neka preliminarna pitanja. Da li ste vi dobili sudski poziv da danas ovde svedočite na ovom suđenju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, dobio sam *subpoenu* da se prijavim na ovaj Sud.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, da li ste vi svedočili na suđenju Slobodanu Miloševiću 5. i 6. juna 2002. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste dobili *subpoenu* da svedočite na tom suđenju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Došao sam kao svedok Tužilaštva.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste svedočili na suđenju Slobodanu Miloševiću 5. i 6. juna 2002. godine da li ste u svom svedočenju govorili istinu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, rekao sam istinu pod zakletvom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, da li se to svedočenje odnosilo uglavnom na događaje koji su se desili u Račku/Račak u januaru 1999. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pre nego što ste svedočili da li je kancelarija Tužilaštva s vama obavila razgovor u avgustu, septembru i oktobru 2001. godin, vezano za ta pitanja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U toj izjavi koju ste dali Tužilaštvu, da li ste tamo govorili istinu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pokušao sam da se setim svih tih događaja.

prevodilac: Prevodioci mole da svedok sedi bliže mikrofonu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Mislim da će vas poslužitelj zamoliti da pokušate da se približite mikrofonu.

SUDIJA PARKER: Možda biste trebali da govorite malo glasnije, pa će nam biti lakše da vas čujemo.

TUŽILAC WHITING: Hvala časni Sude.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I konačno gospodine, nakon što ste svedočili na *Predmetu Milošević*, jeste li bili pozvani na razgovor sa kancelarijom Tužilaštva 28. aprila 2003. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste na tom razgovoru govorili istinu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Časni Sude, moram da dam objašnjenje vezano za taj razgovor, ukoliko mi dozvolite.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Molim vas, prvo odgovorite na pitanje pa onda dajte objašnjenje. Da li ste rekli istinu u tom razgovoru iz aprila 2003. godine? Da ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu da kažem da ili ne zato što kasnije nikad nisam video tekst tog razgovora.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ne pitam vas da li ste kasnije videli tekst tog razgovora, već pitam kada ste bili na tom razgovoru... da li ste pokušali da odgovorite istinito na ona pitanja koja su vam postavljena? Da li ste nastojali da govorite istinu ili da ne govorite istinu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U to vreme nisam mogao tačno da se prisetim događaja i mislio sam da će uslediti isti postupak koji su mi istražioci spomenuli kad sam svedočio u *Predmetu Milošević*, kada sam se sreo sa istražiocem nakon poziva koji sam dobio 2003. godine, kada su mi rekli da će uslediti ista procedura i zbog toga u toj izjavi nisam bio toliko usredsređen, misleći da će doći do istog postupka i da ću imati priliku da ponovo pregledam svoju izjavu i preformulišem i ispravim greške ukoliko ih bude, tako da kad dođem pred ovaj Sud budem u mogućnosti da govorim istinu pod zakletvom i to je razlog zbog čega ne mogu da se izjasnim o toj izjavi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Cenim ovo vaše objašnjenje, gospodine Buja, ali to nije odgovor na moje pitanje. Ja sam shvatio da ste rekli da postoje stvari kojih se možda niste mogli da setite. Rekli ste da niste bili usredsređeni, da niste imali priliku da ispravite greške. Ali moje pitanje je: koliko ste mogli da se setite u odgovorima na ona pitanja koja su vam postavljena, da li ste bili iskreni? Da li ste pokušavali da kažete istinu ili ste pokušali da obmanete ili zavedete Sud?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Gospodine, ja izjavljujem ovom Sudu da je ovu izjavu Tužilaštvo koristilo kao sredstvo ucene kako bih se pojavio pred ovim Sudom. Zbog toga sam odbio da budem svedok Tužilaštva, ali sam se povinovao *subpoeni* koju je poslao Sud. I ja sam ovde da govorim istinu pred ovim Sudom pod sudskim pozivom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine, još uvek niste odgovorili na pitanje. Molim vas da se usredsredite na pitanje i odgovorite na njega a onda možemo preći na druge stvari. Pitanje je: jeste li pokušali da kažete istinu tokom tog razgovora? Da ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Gospodine, ja sam objasnio ovo pitanje. Ne mogu da kažem koliko sam istinu govorio u tom razgovoru i da li je to istina ili nije, jer posle toga nikad nisam imao priliku da ga vidim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Žao mi je što insistiram na odgovoru ali važno je da imamo odgovor na to pitanje pre nego što krenemo dalje. Pitanje nije da li je ono tačno ili nije. Pitanje nije da li ste možda napravili greške, već je pitanje vezano za vašu motivaciju; da li ste vi pokušavali da kažete istinu tokom tog razgovora ili niste pokušavali da kažete istinu. Molim vas, da samo na to pitanje odgovorite a već ste nam dali druga objašnjenja. Ali, molim vas, da na ovo pitanje odgovorite.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Časni Sude, ja sam pokušao da kažem istinu ali naravno, tokom razgovora bilo je vrlo provokativnih odgovora.... izvinjavam se, pitanja, koja su mi postavljena i ja sam pokušao da im kažem da mi ne daju priliku da

objasnim stvari. Na kraju razgovora, koliko se ja sećam, jasno sam rekao da je jedan deo istine tu naveden ali ne cela istina.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine, rekli ste nam kad ste rođeni i gde? Možete li nam reći koliko ste godina obrazovanja imali? Koje ste škole završili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Završio sam Fakultet novinarstva i sada sam na postdiplomskim studijama na Prištinskom univerzitetu iz oblasti političkih nauka.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste išli u gimnaziju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U Lipljanu/Lipjan.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nakon srednje škole u Lipljanu/Lipjan, jeste li tada pošli da studirate novinarstvo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Bio sam u zatvoru. Srpski okupatori su me zatvorili.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pre nego što ste bili u zatvoru – a o tome ću vam postaviti neka pitanja – da li ste započeli da se obrazujete na univerzitetu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Upisao sam se na Prištinski univerzitet ali nisam mogao da nastavim studije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Jeste li počeli sa studiranjem ili čak niste imali priliku ni da počnete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam imao priliku ni da počnem.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste bili uhapšeni. Koje je to bilo godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bilo 1989. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Molim vas, da li možete da kažete Sudu šta se dogodilo? Kako se desilo da budete uhapšeni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam bio član tajne organizacije koja se tada bavila ilegalnim aktivnostima kako bi se osigurala prava albanskog naroda na Kosovu/Kosovë kao i svih naroda u bivšoj Jugoslaviji. Ova tajna organizacija je radila kako bi se osiguralo postojanje *Republike Kosovo* u kontekstu jugoslovenske federacije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je ta ilegalna organizacija imala ime?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. To je bio Narodni pokret za Republiku Kosovo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je imala ikakve inicijale?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, NPRK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se ime te organizacije u nekom trenutku promenilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Do promene je došlo kada sam ja služio kaznu zatvora.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate otprilike koje godine je došlo do promene naziva?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko se ja sećam to je bilo 1990. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I koje je bilo novo ime?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Reč "republika" je bilo uklonjeno zato što je u to vreme Parlament Kosova objavio izjavu za Kosovo/Kosovë i naziv je promenjen u to Narodni pokret za Kosovo, NPK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste bili u zatvoru zato što ste bili član te organizacije NPRK, kako je tada bila poznata. Jeste li bili optuženi za nešto konkretno, za neku konkretnu aktivnost?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bio sam optužen za organizovanje demonstracija 1989. godine prema članu 139 koji se vezao za član 114 Krivičnog zakona bivše Jugoslavije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kakva je bila kazna koju ste dobili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Osuđen sam na 13 godina zatvora.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Jeste li odslužili tu kaznu od 13 godina zatvora?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Odslužio sam samo pet godina zato što se nakon promena kojih je došlo 1990. godine u bivšoj Jugoslaviji i uvođenje političkog pluralizma, sva dela koja su se odnosila na član 139 su uklonjena, tako da sam osuđen samo prema članu 119 a to je bilo za političke prekršaje, tako da mi je kazna smanjena nakon pomilovanja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Znači vi ste iz zatvora pušteni 1994. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li da nam kažete gde ste služili zatvorsku kaznu od 1989. do 1994. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U nekoliko zatvora. Prvo u prištinskom zatvoru, zatim u Đurakovcu/Gjurakoc, Dubravi/Dubravë na Kosovo/Kosovë a poslednje tri godine u niškom zatvoru u Srbiji.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nakon što ste pušteni 1994. godine, da li ste bili pripadnik bilo koje stranke, pokreta ili organizacije, bilo ilegalne ili javne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, nakon puštanja iz zatvora, ja sam se angažovao na javnim aktivnostima u Demokratskom savezu Kosova koju je stanovništvo poznavalo kao *Pokret*.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Demokratski savez Kosova imao neke inicijale?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. DSK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste dugo bili član DSK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oko šest meseci.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta se dogodilo na kraju tih šest meseci?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tokom vremena nakon puštanja iz zatvora, okupatori, policija i vojska su vršili pritisak na mene. Vrlo često su me zadržavali u pritvoru, tražili su da se svaki dan javljam u Policijsku stanicu u Lipljanu/Lipjan. To je sprečilo moju političku aktivnost.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li još detaljnije da objasnite kako je to sprečilo vašu političku aktivnost?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sprečavalo je tako što policijske... srpske policijske snage mi nisu dozvolile da imam ličnu kartu a svrha je bila da svaki put kada me policija zaustavi, mogli su da me maltretiraju zato što nisam imao taj dokument, što nisam imao ličnu kartu. Isto tako su me ponekad zvali na informativne razgovore u Policijsku stanicu u Lipljanu/Lipjan, gde su me ispitivali po čitav dan i puštali bi me naveče. To se dogodilo dva puta. Isto tako su tražili da se svaki dan tamo javljam. Ja sam odbio da poslušam to naređenje, pa su onda postali agresivniji prema meni.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada su vas ispitivali po ceo dan tokom tih informativnih razgovora, da li su vas maltretirali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Sama činjenica što sam tamo i što sam ispitivan, bilo je maltretiranje. Nisu me fizički maltretirali ali jesu psihički.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: O čemu su vas ispitivali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ispitivali su me o mojim političkim opredeljenjima i aktivnostima u kontekstu DSK, o članovima, jer su oni bili javne figure i svi su ih znali. Pitali su me da li sam uključen u neke druge ilegalne aktivnosti. To su, uglavnom, manje-više bila pitanja koja su mi postavljali.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je ikada iko pomislio a ste vi saradivali sa srpskim vlastima, sa srpskom policijom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Ali cilj srpskih snaga, kada su dovodili ljude na ove informativne razgovore, bio je da se kompromituje ličnost, politička ličnost i ja mislim da bi ovaj Sud trebao da ima na umu ovu činjenicu da je preko 900.000 Albanaca na Kosovu/Kosovë bilo izloženo takvom tretmanu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta mislite pod tim kad kažete da je cilj bio da se kompromituju političke ličnosti? Možete li to da objasnite, molim vas?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jer biti prisutan na tim informativnim razgovorima a njihova je namera bila da se političari javljaju svakodnevno u policijsku stanicu, kako bi se širila njihova opštepoznata propaganda da je takva i takva osoba među političarima "naš čovek" ili "naš kolaboracionista".

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Jeste li znali u vreme kada se to događalo 1994. i 1995. godine da je to njihov cilj? Da li ste shvatili u to vreme da je to bio cilj srpskih vlasti?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, naravno. To je za nas bilo očigledno.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste 1995. godine napustili Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, 1995. godine otišao sam s Kosova/Kosovë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste otišli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Otišao sa u Švajcarsku.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kad je to bilo 1995. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu tačno da se setim ali mislim da je to bilo negde početkom 1995. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Otprilike koliko meseci nakon što ste pušteni iz zatvora?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Možda devet do deset meseci.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste nakon šest meseci prestali da budete član DSK. Pre nego što ste napustili Kosovo/Kosovë i otišli u Švajcarsku, jeste li stupili u bilo koju drugu političku organizaciju ili pokret, bilo ilegalni ili javni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bio sam pripadnik Narodnog Pokreta Kosova, iako nisam mogao da delujem kao član tog pokreta, ipak sam još uvek pripadao tom pokretu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I to je pokret NPK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zašto ste napustili Kosovo/Kosovë i otišli u Švajcarsku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zbog ovih razloga koje sam ranije spomenuo, velikog pritiska koji je na mene vršio nasilni srpski aparat, kao i zbog drugih razloga, kojima bih dodao ekonomske razloge. Bilo je opštepoznato da su u to vreme svi albanski radnici na Kosovu/Kosovë bili otpušteni iz institucija, bilo da su političke, ekonomske, obrazovne ili naučne. A bio je pritisak na mlade ljude da ih regrutuju za ratove koje je Srbija vodila protiv slobodoljubivih naroda Jugoslavije i bilo je preko 500.000 mladih, albanskih mladih koji su napustili Kosovo/Kosovë. Ja sam bio jedan od njih.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste radili u Švajcarsoj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ja sam tamo zatražio azil.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko dugo ste ostali u Švajcarskoj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pre nego što mi je dat azil tamo sam boravio devet meseci a nakon tih devet meseci dobio sam azil i ostao sam još dve-tri godine nakon toga.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nakon što ste dobili azil, da li ste mogli tada da radite?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, mogao sam da radim. Ali švajcarska politika je bila da treba da počne integracija u život u Švajcarskoj, da treba pohađati kurseve jezika, nemački u mom slučaju, kao i neka stručne kurseve.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste radili, koji posao ste radili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam radio u Švajcarskoj, u smislu da sam zarađivao novac od rada.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Razumem. Bili ste uključeni... Dok ste bili u Švajcarskoj da li ste i dalje na neki način bili povezani sa NPK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Ja sam se angažovao, ali, nažalost, ne mnogo zbog moje finansijske situacije. Međutim, u kasnijoj fazi sam se direktno uključio i nastavio sam svoju aktivnost u tom političkom pokretu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li možete da opišete šta ste radili u toj kasnijoj fazi? U kakvoj vrsti aktivnosti ste učestvovali? Još uvek govorimo o vremenu provedenom u Švajcarskoj.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Uglavnom sam se bavio organizacijom informativnih skupova za albanske građane koji su bili emigranti u Nemačkoj, Švajcarskoj i drugim zemljama. Mi smo organizovali kulturne i sportske aktivnosti i slične stvari.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li ukratko ispričati Pretresnom veću šta je po vašem mišljenju predstavljala NPK? Šta je zagovarala?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: NPK je bila politička organizacija koja je bila rešena da se nađe političko rešenje za albansko pitanje, politički status Kosova/Kosovë i ona je svoje javne aktivnosti organizovala u zapadnim zemljama, dok je njena aktivnost na Kosovu/Kosovë bila komplikovana i teška i uglavnom je bila u ilegali i osnovni cilj je bio oslobođenje Kosova/Kosovë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Na ovom suđenju je bilo govora o DSK i o tome da je DSK imala jedan pacifistički pristup sticanja nezavisnosti Kosova/Kosovë. Da li je NPK po vašem saznanju imala isti pristup ili je imala neki drugi pristup? Kako biste vi opisali pristup NPK tom pitanju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Razlika između ove dve organizacije se sastojala u činjenici da je deo političke filozofije DSK bio taj da je to mirovni pokret, tako da su oni bili postali jedan pacifistički pokret, dok je NPK bila aktivnija u svom pristupu i njen program nije isključivao mogućnost oružanog sukoba.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste prvi put čuli za OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Još dok sam bio u zatvoru 1994. godine pisalo se o nekim saopštenjima koje je izdavala OVK ali ja sam razgovarao sa Naitom Hasanijem koji je bio moj politički saradnik, čovek sa kojim sam zajedno služio zatvorsku kaznu u Dubravi/Dubravë. Razgovori koje smo mi vodili nisu bili jako otvoreni, jer je bio veliki rizik ali smo razgovarali o aktivnostima OVK, o organizaciji OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ako znate, kada je OVK postala opšte poznata na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Za OVK se saznalo javno 1997. godine kada su tri njena predstavnika javno istupila nakon borbi u Drenici/Drenicë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je to javno pojavljivanje bilo na jednoj sahrani?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate gde je to bilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To se dogodilo u Drenici/Drenič. Ne sećam se imena sela ali se sećam da je to bilo u novembru 1997. godine. Mislim da je to bilo u selu Lauša/Llaushë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, da li nam možete reći kakav je bio odnos, ako je uopšte postojao ikakav odnos između NPK i OVK krajem 1997. godine i početkom 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Organizacija NPK, bila je organizovana i u Švajcarskoj i nakon javnog istupanja OVK, to se uglavnom sastojalo od podrške političke i finansijske OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li znate ko su bile vođe NPK u Švajcarskoj krajem 1997. godine i početkom 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, naravno.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ko su oni bili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Predsednik Narodnog Pokreta za Kosovo, NPK za dijasporu bio je...

prevodilac: Prevodilac nije čuo ime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, kao prvo, treba da ponovite ime. I zamoliću vas da malo glasnije govorite kako bi prevodioci mogli da čuju šta govorite. Da li biste bili ljubazni da ponovite ime, dakle ko je bio predsednik NPK u dijaspori?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Predsednik NPK ogranaka za dijasporu bio je Fazli Veliju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je bilo još nekih vođa NPK u Švajcarskoj osim predsednika?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, bili su članovi Predsedništva i postojalo je Izvršno veće.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate nekih imena tih ljudi?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno da se sećam. Emrush Xhemajli, Bardhyl Mahmuti, Adem Grabovci, i drugi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste vi u to vreme bili na nekom položaju u NPK. Dakle krajem 1997. i početkom 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na Generalnoj skupštini NPK, ogranaka za dijasporu, izabran sam za člana Izvršnog odbora NPK za dijasporu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada je to bilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bilo 1997. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je u to vreme postojao vođa NPK na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Moguće je da je postojao ali meni to nije bilo poznato.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ja ću sada poći malo unapred i govorićemo o 1998. godini. Vi ste te 1998. godine napustili Švajcarsku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate kog meseca?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bilo u martu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A gde ste otišli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Iz Švajcarske smo otputovali za Albaniju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste tada iz Albanije otišli na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je još uvek bio mart kada ste stigli na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, još uvek je bio mart.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zbog čega ste odlučili da odete na to putovanje u to vreme, dakle marta 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam bio osoba koja je najviše insistirala na tome da se članovi Izvršnog odbora vrata na Kosovo/Kosovë i angažuju u pokretu na Kosovu/Kosovë. Situacija koja je nastala na Kosovu/Kosovë zbog nasilnog aparata... nasilnog srpskog aparata, započela operacijama na području Drenice/Dreničë. Ali najveći razlog da odem na Kosovo/Kosovë je bila herojska borba Adema Jasharija, našeg legendarnog komandanta i žrtva čitave Jasharijeve porodice. Naravno, tome možemo da dodamo i masakre koje su izvršile srpske snage u drugim selima u području Drenice/Dreničë, kao što su bili masakri u Likošanu/Likoshan i Çirez/Çirez.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Razumem. A kada ste odlučili da odete u martu 1998. godine, da li je odluka bila vaša odluka ili ... s obzirom na vreme, odluka da odete u to vreme je bila vaša ili vam je neko rekao da je vreme da pođete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tu odluku sam ja sam doneo a što se tiče organizacije putovanja, to putovanje su organizovali drugi članovi NPK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u to vreme poznavali Hashima Thaçija?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kako ste ga znali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Znao sam da je on bio član Narodnog Pokreta Kosovo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste sa njim vodili neke razgovore pre nego što ste se odlučili da se vratite na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nismo imali prethodne razgovore ali smo o tome razgovarali na dan kada sam trebao da se vratim na Kosovo/Kosovë. Tog dana sam obavešten da se i drugi vraćaju i naravno ja sam obavestio mog bliskog prijatelja i saradnika, Agima Bajramija da idemo na Kosovo/Kosovë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kažite da ste obavešteni da se i drugi vraćaju na Kosovo/Kosovë. Da li vas je Hashim Taçi tobavestio o tome?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, Hashim Taçi, Adem Grabovci i drugi i naravno, moj brat, Agosh Buja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Tog dana kada ste doneli odluku da se vratite na Kosovo/Kosovë, da li ste sebe smatrali članom OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam se smatrao članom OVK od trenutka kada sam počeo svoje aktivnosti finansijske i političke podrške OVK-u.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A možete li nam reći kada je to bilo? Koji je to bio trenutak?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bio trenutak od kada sam se ja angažovao u NPK da pružamo finansijsku i političku podršku OVK i to je bilo 1997. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste na sličan način smatrali da je i Hashim Taçi u to vreme, u martu 1998. godine bio član OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mi njega nismo mogli da smatramo članom OVK ali smo ga smatrali članom NPK, jer on se takođe angažovao na podršci OVK i to političkoj i finansijskoj.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u to vreme čuli, dakle u martu 1998. godine za postojanje Glavnog štaba OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, znali smo za to, jer u to vreme su bili objavljivana saopštenja Glavnog štaba OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste u to vreme, dakle u martu 1998. godine, znali ko su članovi Glavnog štaba?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno da nismo znali ko su oni.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste znali da li je u to vreme Hashim Taçi bio član Glavnog štaba?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U vreme kada ste odlučili da idete, rekli ste da ste saznali da su i drugi odlučili da idu. Ko su bili ti drugi, osim ljudi koje ste nam već pomenuli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Među ostalima tu su bili Ismet Jashari, koga sam poznao iz svog političkog angažmana u NPK a u Albaniji sam upoznao Fehmija Lladrovčija, Xhema Lladrovčija, Samija Lushtakua i mnoge druge. A među njima, čije ime sam saznao kasnije, bio je i Fatmir Limaj.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste se upoznali sa Fatmirom Limajem po prvi put?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Moj susret sa Fatmirom Limajem je bio u Švajcarskoj. Ne znam koliko puta smo se tamo sastali. Nije to bilo često, možda jednom ili dva puta. Zatim sam ga sreo kada sam pošao za Albaniju i na Kosovo/Kosovë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste se sa Fatmirom Limajem sreli jedan ili dva puta u Švajcarskoj. Da li se sećate kada ste se s njim sreli prvi put u Švajcarskoj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. To je možda bilo u uređivačkom odboru časopisa *Glas Kosova* [*Zëri i Kosovës*].

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada je to bilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Kao što sam rekao, ne mogu da se setim kada je bio tak sastanak.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate da li je to bilo 1997. godine ili 1998. godine ili pre toga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Moglo je to biti 1997. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Fatmir Limaj imao neku funkciju u tim novinama?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate okolnosti kako je došlo do tog sastanka u uređivačkom odboru tih novina?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se okolnosti tog sastanka ali znam da su mnogi članovi pokreta, mnogi zemljaci, albanski emigranti u Švajcarskoj dolazili u redakciju i mi smo održavali kontakte sa njima i uglavnom smo vodili političke razgovore.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Fatmir Ljimaj, po vašem saznanju, bio član NPK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam i ne bih vam mogao reći da li je bio član.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Fatmir Limaj živeo u istom mestu gde je živeo i Ismet Jashari?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li vam je poznato gde je Fatmir Limaj živeo u to vreme, krajem 1997. godine, početkom 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste vi...Sada ćemo opet otići malo unapred u 1998. godinu.

SUDIJA PARKER: Pre nego što nastavite možda je ovo pravi trenutak za pauzu.

TUŽILAC WHITING: Jeste, časni Sude. Nisam siguran koliko je bilo sati.

SUDIJA PARKER: Kasno smo počeli pa pravimo pauzu u malo neuobičajeno vreme. Ali nastavljamo u 12.45 časova.

TUŽILAC WHITING: Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Sada ćemo imati pauzu i nastavićemo u 12.45 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gospodine Buja, moram vas ponovo podsetiti da govorite malo glasnije kada odgovarate na pitanja. Da li me razumete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pre pauze sam želeo da vam postavim još nekoliko pitanja o martu 1998. godine. Rekli ste da ste razgovarali sa Hashimom Thačijem i saznali da i drugi idu na Kosovo/Kosovë, da se vraćaju na Kosovo/Kosovë u to vreme. Kada ste saznali da se i Fatmir Limaj vraća na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam rekao da sam to saznao samo u razgovoru sa Hashimom Thačijem, već takođe i sa ostalima. Fatmira Limaja sam sreo u Albaniji a iz Švajcarske do Albanije smo leteli istim avionom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je u tom avionu koji je leteo od Švajcarske do Albanije, pored vas i Fatmira Limaja bilo i drugih iz vaše grupe?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To nije bila moja grupa. Toje bila grupa kojoj sam i ja pripadao. Tu su bili Adem Grabovci, Hashim Thaçi, Ismet Jashari, Agim Bajrami i ostali.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Fehmi Lladrovci bio u tom avionu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Fehmija Lladrovcija sam sreo u Albaniji. On je došao sa još nekoliko drugih iz Nemačke.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate te druge s kojima je on došao iz Nemačke?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pa, iz Nemačke su došli, između ostalih, Sami Lushtaku, ali je bilo i onih koji su došli iz drugih zemalja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kojih drugih zemalja pored Nemačke i Švajcarske? Iz kojih još zemalja su došli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam sve zemlje iz kojih su došli ali sasvim sigurno i iz Austrije ih je bilo... jednom rečju, iz zapadnih zemalja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Naveli ste nam neka imena ljudi iz te grupe kojoj ste vi pripadali, koja je došla iz Švajcarske. Možete li nam reći koliko je približno bilo ljudi u toj grupi?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bilo je približno od 10 do 15.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A gde ste tačno otišli u Albaniji? Za koje mesto ste leteli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bio aerodrom *Rinas* u Tirani.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ostali u Tirani ili ste otišli na neko drugo mesto u Albaniji?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U početku smo ostali u Tirani.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste dugo ostali u Tirani?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se koliko dugo. Moguće je da smo tamo proveli noć.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A gde ste otišli posle toga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Krenuli smo prema albansko-albanskoj granici... albansko-kosovskoj granici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada ste stigli u Tiranu, da li je grupa koju pominjete a koja je stigla iz Nemačke, u kojoj su bili Fehmi Lladrovci i Sami Lushtaku, da li su oni već bili stigli ili su došli posle vas?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam. S njima smo se sreli na granici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je grupa u kojoj ste vi bili, grupa koja je došla iz Švajcarske, tih 10 do 15 ljudi, da li ste svi zajedno putovali iz Tirane do granice?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je bilo drugih ljudi koji su se pridružili toj grupi u Tirani, pre nego što ste krenuli prema granici?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta se desilo u Tirani pre nego što ste krenuli prema granici? Da li se vaša grupa tamo sa bilo kim sastala? Kada kažem "vaša grupa", ja u stvari, mislim na grupu kojoj ste vi pripadali.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U Tirani je bilo i drugih ljudi?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ko su ti drugi ljudi u Tirani?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Među njima je bio moj mlađi brat, Lutfi Buja.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Emrush Xhemajli bio tamo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam ga video.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste čuli da je on bio tamo? Da li ste saznali da je bio tamo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam ga video.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali da li vam je neko rekao da je on bio tamo ili nije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu da kažem šta su drugi rekli. Mogu da kažem samo ono što sam ja video vlastitim očima.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U stvari, vi možete da kažete i ono što su drugi rekli... ja zaista cenim to što vi pravite razliku i važno je da napravite tu razliku kada dajete odgovore i da kažete šta ste vi lično videli a šta ste čuli od drugih, jer Pretresno

veće može da čuje i ono što ste vi čuli od drugih. Dakle, da li biste mogli da odgovorite na moje pitanje: da li ste od bilo koga drugog saznali da je Emrush Xhemajl bio tamo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne sećam se da sam to saznao od bilo koga drugog a jednostavno ja tamo nisam video Emrusha Xgemajlija.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A šta je sa Xhavitom Halitijem? A možete li nam reći da li ste njega videli u Tirani pre nego što ste krenuli prema granici?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko se sećam, jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste u to vreme znali ko je on?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: On je bio član Predsedništva NPK i zbog toga sam ga i znao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste znali da li je on imao ikakvu ulogu u OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U to vreme nisam znao kakva je bila njegova uloga u OVK.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste kasnije saznali da li je on imao neku ulogu u OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Posle rata. To sam saznao posle rata.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste stigli u Tiranu, ta vaša grupa kojoj ste vi pripadali, da li ste dobili uputstva gde treba da idete i šta treba da radite?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nismo dobili uputstva. Išli smo na Kosovo/Kosovë i želeli smo da saznamo kakva je situacija na granici, da li je na granici velika koncentracija policijskih i vojnih snaga srpske policije i vojske.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li ste mogli da procenite kakva je situacija na granici? Da li je bilo ko tamo mogao da vam kaže kakva je situacija na granici?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: O tome smo međusobno razgovarali. Situacija na granici je bila prilično teška zbog koncentracije srpskih snaga.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada kažete "O tome smo međusobno razgovarali", da li pri tome govorite o pripadnicima grupe kojoj ste i vi pripadali ili govorite i o drugima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam uglavnom o tome razgovarao sa Agimom Bajramijem i sa nekoliko studenata koji su tamo bili.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li su ti studenti bili deo grupe iz Švajcarske ili su oni već bili u Tirani?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, oni su studirali u Tirani.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li su oni bili pripadnici OVK, koliko je to vama poznato?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kako je donesena odluka gde tačno treba da idete, gde tačno da pređete granicu? Da li je to nešto što ste vi sami odlučili ili je to

nešto što vam je rečeno? Da li su vam date instrukcije u vezi s tim kako biste trebalo da putujete na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam se bavio tim pitanjima. Drugi su se bavili tim pitanjem. Nisam poznavao teren. Nije mi bio poznat teren.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A ko se u vašoj grupi bavio tim pitanjem?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam ko se bavio tim pitanjem ali znam da je grupa krenula zajedno sa drugima i imali smo neku vrstu unapređene jedinice za zaštitu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Odakle je došla ta jedinica za pratnju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bila je tamo na granici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Niste znali... rekli ste da se vi niste bavili tim pitanjima i niste u mogućnosti da kažete ko se u vašoj grupi bavio tim pitanjima, ali da li ste saznali da li je vaša grupa dobila neke instrukcije, neko naređenje da ide na granicu? I kada kažem "da li ste saznali", mislim da li ste čuli to, da li vam je neko to rekao? Da li ste na bilo koji način to saznali u to vreme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U to vreme bilo je osoba koje su se uglavnom bavile ulazom iz Albanije na Kosovo/Kosovë. Ja nisam poznavao te ljude. Nama je rečeno da idemo na granicu i mi smo to uradili. Kolima smo otišli na granicu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A da li znate ko je vašoj grupi rekao da idete na granicu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Xhavit Haliti je došao i to nam rekao. Rekao je da možemo da krenemo prema granici.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pre nego što ste krenuli prema granici, da li ste dobili bilo kakvo naoružanje, uniforme ili bilo šta tome slično?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste imali bilo kakvu opremu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, sve do granice smo išli u civilnoj odeći.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta se desilo na granici?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na granici oni koji su mogli da nađu uniformu, našli su uniformu i dobili smo opremu, dobili smo naoružanje i municiju.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li nam opisati, molim vas, šta ste tačno našli na granici? Da li ste vi otišli u neko selo, u neki kamp? Gde ste vi dobili tu opremu i uniforme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Otišli smo u selo i tamo smo dobili oružje i takođe kutije s municijom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I šta se onda desilo? Da li ste onda prešli granicu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, onda smo krenuli na granicu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate gde ste prešli granicu? U kom selu, u kom području?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nisam siguran jer se ne sećam precizno. Možda je to bilo selo *Vlan*.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada je vašoj grupi rečeno da možete otići na granicu i preći je, da li vam je takođe rečeno kada pređete granicu gde da idete na Kosovo/Kosovë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste otišli nakon što ste prešli granicu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Išli smo prema području Drenice/Drenicë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pa, područje Drenice/Drenicë je prilično veliko područje. Da li ste išli prema nekom konkretnom mestu u Drenici/Drenicë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Krenuli smo prema Drenici/Drenicë. Još uvek nismo znali situaciju u Drenici/Drenicë i nismo znali gde možemo, u koje selo možemo da odemo, jer nismo znali koja je sela OVK već oslobodila.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste stigli na Kosovo/Kosovë, koliko je ljudi bilo u vašoj grupi?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Približno 30 ljudi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada ste prešli granicu kako ste putovali? Da li ste putovali kolima? Da li ste pešačili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Najveći deo puta smo prešli pešice.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: I gde ste na kraju završili u Drenici/Drenicë kao grupa, ta grupa od 30 ljudi? Koje je bilo prvo mesto ili prvi grad u kom ste završili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam se stacionirao u selu Tica/Ticë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je cela grupa od 30 ljudi otišla u to selo Tica/Ticë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, jer nije bilo moguće da se cela grupa smesti u jedno selo koje nije imalo mnogo stanovnika. Tako da se ta grupa rasporedila u nekoliko sela u tom području.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A gde se to desilo? To je moje pitanje. A gde se to desilo? Gde se vaša grupa razbila u manje grupe?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Teško mi je reći precizno gde, jer ja nisam poznavao taj teren u području Drenice/Drenicë. To je moglo biti selima Lauša/Llaushë, Tica/Ticë, Likovac/Likoc.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Shvatam da vi ne znate tačno u kom selu se to desilo. Ali da li možete da nam opišete kako se to desilo? Stigli ste u jedno mesto u grupi od 30 ljudi i kako se onda desilo da se razbije na manje grupe? Kako je to odlučeno? Kako se to dogodilo ako možete da nam to opišete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nakon što sam stigao u Drenicu/Drenicë, videli smo vojnike OVK i trebalo nam je mesto gde ćemo se smestiti, kako bismo mogli da provedemo noć i da budemo spremni da delujemo sledećeg dana, zbog toga smo se razbili u manje grupe. Zajedno sa Fehmijem Lladrovcijem otišao sam u jednu kuću u selu Tica/Ticë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Samo ste vas dvojica je otišlo u tu kuću?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bila su još dvojica vojnika, čijih se imena ne sećam i nisam ni znao njihova imena.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste se u to vreme poznavali po imenima ili po pseudonimima?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Neki su se poznavali po imenima, jer do tada još nisu imali pseudonime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko vremena ste proveli u tom selu Tica/Tić?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pa, moglo je biti tri do četiri dana.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta ste onda sledeće uradili?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pa, tokom tih dana smo raspravljali o organizaciji OVK, o situaciji sa stanovništvom tamo, o tendencijama srpskih okupatora da postave granice ratovanju OVK, odnosno da ograniče delovanje OVK samo na teritoriju Drenice/Drenič i rizike do kojih to može dovesti, s obzirom na masakre i pobunu koje je već desila 1945. godine u Drenici/Drenič. Situacija sa stanovništvom tamo... iako sam ja tamo bio iz drugih razloga, bio sam tamo da bih izveštavao, kao ratni dopisnik direktno sa terena, nakon što sam se suočio sa rizicima kojima je izloženo stanovništvo, odlučio sam da odem na Kosovo/Kosovë da organizujem gerilske jedinice u tom delu Kosova/Kosovë u kom sam poznao teren.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dakle, te rasprave koje ste upravo opisali i koje su vođene u vezi organizacije OVK, o situaciji i tako dalje, da li ste te diskusije vodili vas četvorica u selu Tica/Tić, četiri vojnika, vi i Fehmi Lladrovci i druga dvojica, ona dvojica vojnika čijih imena se ne možete da se setite ili su to bile rasprave sa drugim vojnicima ili drugim vođama OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: O tome smo, takođe, razgovarali sa Hashimom Thačijem i još jednom osobom čije ime u to vreme nisam znao. O tome sam takođe razgovarao sa Fehmijem Lladrovčijem, sa Fatmirom Limajem, čije ime u to vreme nisam znao i sa Agimom Bajramijem, koga sam poznao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da u to vreme niste znali Fatmira Limaja. Da li ste ga znali po pseudonimu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, u vreme dok sam bio u selu Tica/Tić, nisam znao njegovo ime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste saznali njegovo ime? Ili dozvolite da vam postavim jedno drugo pitanje. Da li ste prvo saznali njegovo ime ili ste prvo saznali njegov pseudonim?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Prvo sam saznao njegovo ime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A kada ste saznali njegovo ime?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da je to bilo u tom periodu kada sam boravio u selu Tica/Tić. Možda tri ili četiri dana nakon dolaska.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Svedočili ste o tome da ste se sreli sa Fatmirom Limajem jednom ili dva puta u Švajcarskoj. Da li vi kažete da niste znali njegovo ime kada ste se sreli sa njim u Švajcarskoj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Možda sam u to vreme mogao čuti njegovo ime kada smo se sreli, jer on se verovatno predstavio ali ja se nisam sećao njegovog imena kada smo došli na Kosovo/Kosovë, jer kao što sam rekao, ja sam se u redakciji *Glas Kosova* sretao sa mnogo ljudi i bilo mi je teško da zapamtim sva ta imena.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste saznali njegov pseudonim?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zavisi o kom pseudonimu me pitate?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pa, zašto nam vi ne kažete za koje sve pseudonime ste znali da postoje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na početku sam ga znao po nadimku Arbeni i Dajë, jer su ga njegovi nećaci zvali Dajë [ujak], pa smo ga i mi takođe zvali Dajë a tek kasnije sam čuo za nadimak Çeliku.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kada ste prvi put čuli nadimak Çeliku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pa mogao je biti maj 1998. godine.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste sa svim tim ljudima imali diskusije: Fehmijem Ladvocijem, Hashimom Taçijem, Fatmirom Limajem. Da li su svi oni boravili u selu Tica/Ticë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam da li su svi boravili u selu Tica/Ticë ali znam da su svi bili na tom području na kojem je bilo manjih sela. Bilo je takođe i ranjenih vojnika ... u stvari, dva vojnika bila su povređena. Jedan je imao ozbiljne povrede i tu je bio jedan zdravstveni centar, tako da smo se mi sastajali ili u selu Tica/Ticë ili u tom zdravstvenom centru i ako ne grešim, mislim da smo se sastajali i u Likovcu/Likoc, jer nisam siguran da li je Likovac/Likoc tamo ili nije.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pored ljudi koje ste naveli kao deo grupe koja je došla s vama i prešla granicu, da li je bilo drugih ljudi koji su bili stacionirani u Drenici/Drenicë, koji su bili tamo pre nego što ste vi došli i tamo se s njima sreli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Postojao je jedan manji deo vojnika koje sam video kad sam stigao u Drenicu/Drenicë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li se sećate imena ijednog od njih?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, zato što ih nisam poznavao po imenima i nije bilo logično da ih pitam kako se zovu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Pa, šta je sa njihovim pseudonimima? Da li znate bilo koji od njihovih pseudonima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, zato što ih nisam pitao. Nije bilo potrebe da ih to pitam, sa izuzetkom jednog pseudonima, Dhjeqi, što znači broj 10.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada saznali koje je pravo ime te osobe koja je imala pseudonim Dhjeqi ili broj 10?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, kasnije sam saznao ime broja 10. On se zvao Rexhep Selimi.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde je bio stacioniran Rexhep Selimi kada ste vi tamo stigli u martu 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam gde je bio stacioniran ali znam da smo se sreli u području koje sam ranije spomenuo, to su Tica/Tičë, Likovac/Likoc i još neka druga sela čijih se imena sada ne mogu da setim.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam se u to vreme činilo da je on bio neki komandant ili na nekom višem nivou na području na kome ste se nalazili? Mislim na Rexhepa Selimija.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To ja nisam mogao da znam. Nisam znao na kom je nivou organizacije. Ja sam ga jednostavno smatrao vojnikom Oslobođilačke vojske Kosova.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi ste ga videli... da li je vaše svedočenje da ste ga videli samo kao vojnika koji se nije rezlikovao od ostalih vojnika OVK koje ste tamo videli? Da li to tvrdite?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, to je moja tvrdnja. Mi smo nosili uniforme, imali smo oružje i nismo mogli da razlikujemo jednog vojnika od drugog. Nije bilo lako reći na osnovu izgleda da li je neko bio na višem nivou. Ali razgovor s njim je pokazivao da je imao vrlo dobru političku pripremu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste saznali da li je imao ikakvih kontakata sa Glavnim štabom OVK? Da li je imao bilo kakvu komunikaciju sa Glavnim štabom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam za Rexhepa Selimija ali u razgovoru sa Hashimom Thaçijem saznao sam da je imao kontakte sa Glavnim štabom. Tako je barem on rekao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Šta se dogodilo nakon tih diskusija za koje ste rekli da su trajale tri ili četiri dana? Šta se sledeće dogodilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja nisam rekao da su razgovori trajali tri ili četiri dana. Ja sam rekao da smo tokom ta tri, četiri dana vodili razgovore. Jedanput, dva puta sa Hashimom Thaçijem, jedanput sa Dhjeqijem ili brojem 10. A na prvom sastanku sam tražio da me upute na mesto gde sam rođen, koje bolje poznajem, čije sam stanovništvo poznao, a to je Lapušnik/Llapushnik i opština Štimlje/Shtime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste nakon ta tri ili četiri dana bili tamo poslati?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nakon tri do četiri dana mi smo otišli u pravcu opština gde smo mislili da organizujemo gerilske jedinice.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali moje pitanje je sledeće. Da li ste vi... rekli ste da ste tražili da odete na područje gde ste rođeni. I nakon što ste zatražili da tamo odete, da li ste tamo poslati? Da li vam je rečeno da tamo odete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Odobrili su to. Hashim Thaçi je odobrio moj predlog da se angažujem u vojnom organizovanju i da počnem da organizujem gerilske jedinice na području koje dobro poznajem.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li vam je konkretno rečeno na kojim područjima treba da organizujete gerilske jedinice?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Bio je to moj zahtev, kao što sam rekao i on je bio odobren od strane Hashima Thačija da odem na to područje koje poznajem. U to vreme mi nismo mogli da definišemo operativne zone.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ne, to nije bilo moje pitanje. Ja sam vas pitao kada vam je Hashim Thači odobrio da odete na područje koje poznajete, koje je to bilo područje? Da li je to bilo samo vaše selo? Da li su to bila sela oko vašeg područja? Da li je to neko konkretno područje za koje ste dobili zadatak da odete tamo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Opština Lapušnik/Llapushnik nije selo. To je opština koja se sastoji iz više sela, kao što je danas slučaj sa opštinama Štimlje/Shtime i Lapušnik/Llapushnik . Mi nismo mogli da se koncentrišemo samo na jedno malo selo kao što je bilo moje selo Bujance/Bujan. I ja nisam mogao da koncentrišem svoj rad samo tamo, zato što je opasnost bila velika. Selo se nalazilo u ravnici. I bilo je veoma opasno za nas da radimo tamo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Znači, vaš je zadatak, kad ste otišli, bio da organizujete opštinu Lipljan/Lipjan a ne ni jednu drugu opštinu, samo opštinu Lipljan/Lipjan.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam sam odlučio da odem u opštinu Štimlje/Shtime gde sam imao rođaka moje supruge, osobu kojoj sam verovao, gde sam mogao da boravim sa tom porodicom, i odakle sam mogao da radim na organizaciji gerilske jedinice. Mislio sam da to uradim preko ljudi koji su politički bili organizovani u opštini Lipljan/Lipjan.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je Fatmir Limaj u to vreme dobio zadatak da ode negde i nešto organizuje ili uradi nešto drugo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu da kažem da li je dobio ikakav zadatak ali iz razgovora koji smo s njim vodili, kao i sa Agimom Bajramijem, Fatmir Limaj je izrazio želju da radi na području opštine Mališevo/Malishevë, odakle je, zapravo, i bio.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Nakon što je izrazio svoju želju, da li je Hashim Thači odobrio?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Koliko se sećam, zajedno sa Fatmirom, Agimom Bajramijem, Ismetom Jasharijem i Haxhi Shalom, svi smo mi otišli na odgovarajuća područja koja smo poznavali i gde smo imali ljude koje smo poznavali.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: To nije bilo moje pitanje... ili to nije odgovor na moje pitanje. Moje pitanje je bilo: da li je Fatmir Ljimaj tražio da vrši organizaciju u Mališevo/Malishevë i da li je to Hashim Thači odobrio? Da li je on rekao: "Da, idi i organizuj Mališevo/Malishevë."

ADVOKAT GUY-SMITH: Ovaj put ja bih uložio prigovor na sugestivnu prirodu pitanja. Gospodin Whiting ide prema tome da dobije potvrđan odgovor. Može da pita kako je Hashim Thači odgovorio na tu želju koju je izrazio Fatmir Limaj ili bilo ko drugi.

SUDIJA PARKER: Hvala. Izvolite, gospodine Whiting.

TUŽILAC WHITING: Ja ću preformulisati svoje pitanje.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Vi ste rekli da je bila želja Fatmira Limaja da ode i vrši organizaciju u Mališevo/Malishevë. Moje pitanje je: da li je on izneo tu želju Hashimu Thačiju na isti način na koji ste vi izrazili svoju želju Hashimu Thačiju? Da li je on to isto tako uradio?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam da li je on to utadio. Znam da sam ja lično tražio da mi se dopusti da odem na područje koje dobro poznajem i gde mogu da radim na organizovanju jedinica.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dakle, da li znate da li je Fatmir Limaj dobio zadatak, da ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Znam da je dobio zadatak da nas prati, odnosno da nam pokaže put s područja Drenice/Drenicë do područja opštine Mališevo/Malishevë, koji je on dobro poznao, sve do granice tog područja, odnosno do granice područja koje sam ja dobro poznao. A ja sam trebao da pratim Agima Bajramija do opštine Kačanik/Kaçanik.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste dugo trebali da putujete od mesta gde se nalazili u Drenici/Drenicë do opštine Mališevo/Malishevë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Putovali smo uvek noću zbog opasnosti od srpskih snaga. Koliko se sećam, spavali smo u jednom selu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali koliko je dugo putovanje trajalo od Drenice/Drenicë do opštine Mališevo/Malishevë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nekoliko sati.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Kuda ste otišli u opštini Mališevo/Malishevë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ukoliko ne grešim, bilo je to selo Pagaruša/Pagarushë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ko je bio u toj grupi koja je otišla u selo Pagaruša/Pagarushë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bio sam ja, Fatmir Limaj, Ismet Jashari, Agim Bajrami i Haxhi Shala.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je jedna osoba bila vođa te grupe ili na čelu te grupe?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U smislu komande ne. Ali kao što sam rekao ranije, ta je osoba trebalo da nam pokaže put do Pagaruše/Pagarushë, jer je poznavala put a to je bio Fatmir, ali ne u smislu bilo kakve komande.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da vam je trebalo nekoliko sati da dođete do sela Pagaruše/Pagarushë. A gde ste onda otišli... da li ste proveli... gde ste onda otišli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nakon sela Pagaruša/Pagarushë, Agim Bajrami i ja smo nastavili put prema mestu u koje smo krenuli, otišli smo u selo Klečka/Kleçkë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Znači, samo ste vas dvojica otišli u selo Klečka/Klečkë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Nas dvojica. Ja i Agim Bajrami.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste došli u tom selu Klečka/Klečkë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Otišli smo kod Fatmirovog nećaka, Sadika Shale. U to vreme ga nisam poznavao po imenu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zašto ste otišli tamo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zato što smo hteli da uzmemo Sadika, čoveka iz te porodice, da nas prati na putu koji nismo poznavali, od Klečka/Klečkë do sela Ribare/Ribar, do opštine koju sam ja dobro poznavao.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali da li vam je neko rekao da odete u kuću Sadika Shale i da ga povedete ili je to bila vaša ideja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nije to bila moja ideja. Nisam poznavao Sadika Shalu ni njegovu porodicu. Fatmir Limaj je bio taj koji nam je rekao. On je bio njihov ujak, on je poznavao porodicu, pa nam je rekao da odemo u Klečku/Klečkë, da stupimo u kontakt sa tom porodicom i da zatražimo od jednog od njegovih nećaka da nas isprati do sela u koje smo želeli da odemo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste vremena proveli u Klečki/Klečkë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nismo ostali u Klečki/Klečkë duže od jedan sat. Mi smo samo kontaktirali Sadika Shalu i on je pošao s nama da bi nas pratio kroz sela Sedlare/Shalë, Lipovica/Blinaje do sela *Ligore*.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Zaboravio sam da vam postavim još jedno pitanje. Kada ste bili u Pagaruši/Pagarushë, kolik ste dugo tamo ostali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U Pagaruši/Pagarushë smo ostali jednu noć a sledeće noći smo putovali?

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste sa Sadikom Shalom otišli do sela Sedlare/Shalë i Lipovicu/Blinaje. Gde ste završili putovanje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Do Ribara/Ribar nas je pratio Sadik. Tamo smo imali poznanike. Kad smo stigli bila je već prošla ponoć. On je ostao s ljudima koje je on poznavao, dok smo ja i Agim Bajrami nastavili put prema našem rodnom selu i uspeli da dođemo do moje kuće rano ujutro.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: To je vaš dom u selu Bujance/Bujan?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste dugo ostali u Bujancu/Bujan?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tamo smo ostali oko dva dana. Mislio sam da preko starijeg brata, Rame Buje počinjem ostvarivati kontakte sa ljudima koje sam poznavao na tom području.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste to učinili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Gde ste otišli posle dva dana?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nakon dva dana krenuli smo prema mestu gde sam mislio da se stacioniram. To je u Malopoljce/Mollopolc, u porodici *Mevbajovc*, gde sam mogao da nastavim da organizujem gerilsku jedinicu i vodim razgovore s ljudima.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Možete li reći kako se zvalo to selo? Bulapove?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Zvalo se Malopoljce/Mollopolc.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: u kojoj je to opštini?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U opštini Štimlje/Shtime.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Koliko ste tamo dugo ostali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tamo sam bio u martu i aprilu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: U to vreme rekli ste da ste Fatmira Limaja ostavili u selu Pagaruša/Pagarushë. Jeli to tačno? Da li ste to rekli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li znate gde je on otišao nakon boravka u selu Pagaruša/Pagarushë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Dogovorili smo se da ostanemo u kontaktu preko njegovih nećaka u Klečki/Klečkë i ja mislim da se Fatmir Limaj smestio u Klečki/Klečkë a održavali smo kontakt preko kurira, njegovog nećaka i mog brata Avri Buje iz Bujanca/Bujan.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste znali šta će on raditi u Klečki/Klečkë?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Po mom shvatanju, on, takođe, kao i ja, trebalo da počne da radi na orgnizovanju gerilske jedinice.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ko je još osim Fatmira Limaja otišao u Klečku/Klečkë, ukoliko znate?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da je s njim otišao i Ismet Jashari.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: A šta je sa Haxhi Shalaom? Vi ste spomenuli njegovo ime ranije. Znate li gde je on otišao?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam gde je otišao, zato što on mogao slobodno da se kreće, pošto ga nisu proganjale srpske snage.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Rekli ste da ste se dogovorili da preko kurira održavate kontakt sa Fatmirom Limajem, koji je bio stacioniran u Klečka/Klečkë. Možete li nam reći koja je bila svrha tih kontakata?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Svrha tih kontakata je bila da u slučaju da mi bude potrebno da odem u Drenicu/Drenicë, gde mogu da stupim u kontakt sa Hashimom Thačijem, da smo preko kurira mogli da dogovorimo vreme sastanka, kako bi Fatmir Limaj mogao da orgranizuje moju pratnju do Drenice/Drenicë.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li je postojala još neke druge svrha ili je bila jedina svrha da bi se organizovali sastanci sa Hashimom Thačijem, ukoliko je to bilo ono što ste želeli da radite?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Forma organizacije OVK u to vreme, način na koji sam ja to video, bila je takva da su postojali Glavni štab i gerilske jedinice. Kao čovek koji je trebao da organizuje gerilske jedinice, morao sam da budem u kontaktu sa Glavnim štabom preko Hashima Thačija i to je bila svrha mog odlaska tamo.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali moje se pitanje odnosi na vaše kontakte sa Fatmirom Limajem. Rekli ste da ste ostali u kontaktu, odnosno da ste se dogovorili da ostanete u kontaktu sa Fatmirom Limajem, kako biste mogli da dogovarate sastanke sa Hashimom Thačijem. Da li je to bio jedini razlog da ostanete u kontaktu sa Fatmirom Limajem ili su postojali i drugi razlozi?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Sastanci... na albanskom jeziku postoje dve reči za sastanak. To znači privatni sastanak i opšti sastanci. Dakle svrha sastanka za nas je bila da budemo u kontaktu za ove potrebe koje sam ranije spomenuo i zbog toga sam želeo da mogu da kontaktiram Hashima Thačija, kako bih došao u kontakt sa Glavnim štabom.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ali da li ste kontaktirali sa Hashimom Thačijem preko Fatmira Limaja? Drugim rečima, kurir bi poslao poruku Hashimu Thačiju... mislim, Fatmiru Limaju koji bi zatim komunicirao sa Glavnim štabom i onda vam vratio informaciju. Da li se tako to odvijalo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Zato što se to nije moglo tako da dogodi, jer vreme o kom govorimo je bilo vrlo teško vreme. Mi smo bili na početku organizacije gerilskih jedinica, tako da sam iz brojnih razloga i za brojne potrebe morao da odem na sastanak sa Fatmirom Limajem i onda za Drenicu/Dreničë gde sam mogao od Glavnog štaba preko Hashima Thačija da dobijem jasne instrukcije o mojim daljnjim akcijama.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Dakle, da li možete da objasnite zašto ste prvo morali da se sastanete sa Fatmirom Limajem a onda da odete do Hashima Thačija da dobijete uputstva? Zašto je bio potreban taj korak, sastanak sa Fatmirom Limajem? Koja je bila svrha toga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Svrha je bila ta što nisam mogao da putujem sam. Nisam poznao područje do Drenice/Dreničë. Ja sam poznao samo opštine Štimlje/Shtime i Lipljan/Lipjan, dok je Fatmir poznao područje u opštini Mališevo/Malishevë koja je bila povezana sa područjem Lapušnika/Llapushnik i sa područjem Drenice/Dreničë. I kao što sam rekao, on je poznao ta područja, tako da je mogao da me prati. Bilo je to vreme velikih opasnosti za nas da se krećemo a da ne poznajemo dobro teren.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Ne želim da elaboriram ovu tačku ali želim da mi bude jasno. Dakle, da li vi kažete da je jedina uloga Fatmira Limaja bila da vam pomognete da putujete, kako biste ostvarili kontakt sa Hashimom Thačijem i kako biste komunicirali sa Glavnim štabom? Jedina njegova uloga je bila da vam pomogne u putovanju. Da li je to vaše svedočenje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Da li ste ikada kontaktirali sa Hashimom Thačijem ili Glavnim štabom preko Fatmira Limaja, ako shvatate moje pitanje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pokušavao sam da kontaktiram preko Fatmira Limaja, ali moj prvi sastanak sa Fatmirom Limajem nije bio uspešan. Trebalo je da

bude u aprilu mesecu. Ja sam uspeo da ga kontaktiram krajem aprila 1998. godine, kako bi me pratio, kao što sam ranije rekao, ali Fatmir Limaj i Ismet Jashari su bili povređeni, a velika koncentracija Srpskih snaga me je sprečila da odem u Drenicu/Dreničë. I čitavo moje putovanje... postalo je moguće samo... moje putovanje nije bilo uzaludno, jer sam tamo sreo jednog vojnika koji je došao iz Nemačke koji je bio spreman da dođe i pomogne u organizovanju gerilske jedinice u Uroševcu/Ferizaj. Tako da sam održavao kontakte sa Hashimom Thaçijem telefonom u maju mesecu.

TUŽILAC WHITING – PITANJE: Mislim da ste pogrešno shvatili moje pitanje. Moje pitanje je bilo: da li ste u martu i aprilu ikada imali kurira koji je otišao do Fatmira Limaja po informacije koje je Fatmir Limaj dobio od Hashima Thaçija i Glavnog štaba, pa bi ih on onda preneo vama; drugim rečima, da ste prvo tražili od Fatmira Limaja da on dobije informaciju i čekali odgovor od Fatmira Ljimaja? Da li se to dogodilo ikada u martu ili aprilu 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, nije se to dogodilo ni u martu, ni u aprilu, niti kasnije, zato što je svrha mojih kontakata sa Fatmirom Limajem preko kurira u aprilu bila ugrožena, zato što su moj brat i njegov nećak želeli ... pretpostavljalo se da smo mi trebali da idemo u Klečku/Klečkë a odatle su ti vojnici mogli da me prate do Drenice/Dreničë, gde sam mogao da stupim u kontakt sa Hashimom Thaçijem, ali to se nije ostvarilo.

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, mislim da bi ovo bio pogodan trenutak

SUDIJA PARKER: U redu. Završavamo s radom za danas i nastavljamo sutra u 9.00 časova.

Sednica je završena u 13.44 h.
Nastavlja se u petak, 4. marta 2005. godine u 9.00 h.

